

Варіант 1

I-РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

1. Укажіть рік усунення П. Шелеста від влади.

А 1970 р.   Б 1972 р.   В 1974 р.   Г 1976 р.

2. Укажіть прізвище історичного діяча, який очолив Українську Гельсінську Спілку (УГС).

А) О. Бердник   Б) І. Кандиба   В) П. Григоренко   Г) М. Руденко

3. Укажіть поняття, яке відповідає визначенню.

Метод господарювання підприємств в умовах соціалістич -ної економіки, який поєднав централізоване керівництво з певною господарською самостійністю підприємств.

А) інтеграція   Б) госпрозрахунок   В) продрозкладка   Г) продподаток

4. Укажіть особливості політичного курсу СРСР після приходу до влади Л. Брежнєва.

А продовження політики десталінізації

Б подальша лібералізація усіх сфер життя

В відновлення посади Генерального секретаря ЦК КПРС

Г періодичне оновлення складу партійних органів

5. Укажіть назву закону, який був прийнятий в Україні у квітні 1978 р.

А) Постанова ЦК КПРС «Про поліпшення управління проми-словістю, вдосконалення планування та посилення еконо-мічного стимулювання промислового виробництва»

Б) Конституція України

В) Восьмий п'ятирічний план

Г) Продовольча програма

6. Укажіть причину деструктивних процесів на селі в 1970—1980-х рр.

А) зниження капіталовкладень у сільське господарство

Б) зменшення посівних площ

В) необґрунтоване підвищення державою цін на сільськогоспо-дарську продукцію

Г) переважання ручної праці

II-РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

7. Укажіть особливості економічного розвитку України в 1970—1980-х рр.

1) високі темпи розвитку електроенергетики

2) переважання виробництва засобів праці над виробництвом предметів споживання

3 широке впровадження механізації та автоматизації вироб-ництва

4 відповідальне ставлення влади до природного середовища України

5 будівництво нових великих підприємств, комплексів

6 висока якість виробленої продукції

7 зменшення податків із колгоспів

8. Установіть відповідність між прізвищами історичних осіб та їх характеристиками.

1 І. Світличний

А художник

2 Г. Снегірьов

Б літературний критик

3 В. Стус

В кінорежисер

4 О. Заливаха

Г поет

Д театральний режисер

9. Вкажіть прізвище історичної особи:

Народився в 1937 р. у с. Єрки на Черкащині. Закінчив факультет журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка з відзнакою. У 1960-1963 рр. – редактор молодіжних передач Львівської студії телебачення. Із 1963 р. працював журналістом у Києві. У 1965 р. був звільнений з роботи за участь у правозахисному русі. Кілька разів відбув ув'язнення. Написав книгу “Лихо з розуму” (1966), “Правосуддя чи рецидиви терору” (1967), видавав нелегальний журнал “Український вісник” (1970-1972) – зробив 6 випусків. У 1987 р. брав активну участь у роботі Української Гельсинської спілки. У 1989 р. став співзасновником Народного руху України за перебудову. У 1990 р. обраний до Верховної Ради УРСР на Львівщині. У 1991 р. був головним конкурентом Л.Кравчука на перших в Україні президентських виборах. У 1991-1999 рр. очолював Народний рух України. У 1999 р. загинув в автокатастрофі на трасі Золотоноша-Бориспіль за нез'ясованих обставин.

А). В. Шербицький

Б). П. Шелест

В). В. Черновол

Г.) П. Григоренко

III- РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

10. Укажіть, кого зображено на фото. Охарактеризуйте його діяльність (1972—1989)

10. Укажіть особливості дисидентського руху в другій половині 1960 — першій половині 1980-х рр. Охарактеризуйте форми і методи боротьби дисидентів.

IV – РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

12. Порівняйте рівень життя партійно-державної номенклатури й пересічних громадян у 1970—1980-ті рр.

Варіант 2

I-РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

1. Укажіть рік призначення В. Щербицького першим секретарем ЦК КПУ.

- А) 1970 р.   Б) 1972 р.   В) 1974 р.   Г) 1976 р.

2. Укажіть прізвище політичного діяча СРСР, який був «батьком» економічної реформи в середині 1960-х рр.

- А) Л. Брежнєв   Б) П. Шелест   В) А. Сулов   Г) О. Косигін

3. Укажіть поняття, яке відповідає визначенню.

Панівна партійна еліта в СРСР, що повністю контролювала всі сфери життя суспільства.

- А) номенклатура   Б) дисиденти   В) інтелігенція   Г) службовці

4. Укажіть особливість розвитку економіки УРСР у середині 1960-х — на початку 1980-х рр.

- А переважний розвиток соціальної сфери села
Б відновлення галузевих міністерств
В недостатнє фінансування аграрного сектору
Г створення раднаргоспів

5. Укажіть назву легальної дисидентської правозахисної організації.

- А Українська робітничо-селянська спілка
Б Український революційний центр
В Українська Гельсінська Спілка
Г Український Національний Комітет

6. Укажіть причину поразки економічних реформ у другій половині 1960-х рр.

- А економічні реформи зруйнували основи командно-адміністративної системи
Б економічні реформи ліквідували формалізм, бюрократію
В економічні реформи передбачали ринкову ідеологію, яка не була прийнята вищими посадовцями
Г інтенсивний характер розвитку економіки

II-РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

7. Укажіть особливості суспільних відносин у другій половині 1960-х — середині 1980-х рр.

- 1 високі темпи зростання кількості жителів міст
2 спад зростання кількості інтелігенції
3 зменшення народжуваності
4 висока якість життя
5 зміни в етнічному складі населення і зменшення кількості українців
6 поширення у суспільстві подвійної моралі, зневіри
7 зменшення кількісного складу номенклатурно-бюрократичного апарату

8. Установіть відповідність між прізвищами історичних осіб та їх характеристиками.

1) О. Гончар	А скульптор
2) В. Касіян	Б письменник
3) Л. Биков	В художник
4) Г. Майборода	Г актор, кінорежисер
	Д композитор

9. Вкажіть прізвище історичної особи:

Народився в 1918 р. у м. Верхньодніпровськ на Дніпропетровщині в робітничій родині. У 1941 р. закінчив Дніпропетровський хіміко-технологічний інститут. У 1941-1945 рр. був учасником воєнних дій. Із 1946 р. перебував на партійній роботі в Дніпродзержинську, Дніпропетровську. У 1961-1963 і 1965-1972 рр. – голова Ради міністрів УРСР. У 1972-1989 рр. – перший секретар ЦК КПУ. Відзначався лояльністю до кремлівського керівництва. Помер у 1990 р. у Києві. Похований на Байковому кладовищі.

А.) В. Шербицький   Б.) П. Шелест   В.) В. Черновол   Г.) П. Григоренко

III- РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

10. Укажіть, кого зображено на фото. Охарактеризуйте його діяльність (1963—1972)

11. Визначте значення дисидентського руху. Укажіть основні методи і форми боротьби з дисидентським рухом.

IV – РІВЕНЬ (3 БАЛИ)

12. Чи переживала українська культура занепад у 1970— 1980-ті рр.? Свій висновок обґрунтуйте (КОНКРЕТНІ ПРИКЛАДИ)

К. Кавур А ще студентом вступив до організації карбона- ріїв, створив товариство «Молода Італія», що ставило за мету добитися незалежності та об'єднання країни, перетворення Італії на демократичну республіку. Він говорив: «Реформа — справа королів, революція — ось секрет народів» 2 Д. Мадзіні Б жива легенда італійського народу, безстраш- ний патріот, який присвятив життя визволь- ній боротьбі. Одні вважали його ангелом, ін- ші — дияволом. Він був дуже популярний, під його прапором йшли битися з австрійцями всі, хто мріяв про свободу Італії 56 3 Дж. Гарі- бальді В граф. Здобув освіту у військовій академії, але ні військова, ні придворна служба його не при- ваблювали — заважав незалежний характер. Став уособленням п'ємонтського буржуазного дворянства. Залишивши військову службу, він повернувся до свого маєтку і перебудував господарство на капіталістичній основі Відповідь: 1 В; 2 А; 3 Б. Учитель пропонує учням проаналізувати вислови Бісмарка і відповісти на питання.

Учитель пропонує учням проаналізувати вислови Бісмарка і відповісти на питання.

У своїх мемуарах Бісмарк говорить про те, що вже у 17 років у глибині душі плекав «...національні почуття і віру в те, що розви- ток найближчим часом приведе нас до німецької єдності: з моїм другом, американцем Коффіном, я уклав парі, що ця мета буде до- сягнута не пізніше ніж через 20 років».

«Німецьке питання не може вирішуватися в парламентах, а тільки дипломатією і на полі битви, і все, що ми дотепер базикає- мо і вирішуємо, коштує не набагато більше романтичної маячні сентиментального хлопця... Великі питання часу розв'язуються не промовами і парламентськими резолюціями, — це була помилка 1848–1849 рр., а залізом і кров'ю».

«Абсолютизм був би ідеальним ладом для європейських де- ржавних утворень, якби король та його урядовці залишалися людь- ми такими ж, як і всі інші, яким не дано правити з надлюдським знанням справи, розумом і справедливістю... Монархія та найіде- альніший монарх... вимагають критики, шпильки якої допомага- ють вийти на правильний шлях, коли їм загрожує небезпека заблу- кати...»

«Критика може здійснюватися лише вільною пресою і парла- ментом у сучасному розумінні. Обидві ці корективи можуть у ре- зультаті зловживань притупити вістря свого впливу або навіть зовсім його втратити. Запобігти чомусь подібному — одна із задач охоронної політики, і без боротьби з парламентом і пресою ця зада- ча не може бути розв'язана. Справа політичного такту та окомі- ру — визначити межі, яких належить триматися в цій боротьбі, щоб, з одного боку, не заважати необхідному країні контролю над урядом, а з іншого — не дати цьому контролю перетворитися на па- нування».

«Німеччина чекає на здійснення своїх надій не від лібералізму Пруссії, а від її могутності; нехай Баварія, Вюртемберг йдуть на поступки лібералізму, ніхто, проте, не припише їм тієї ролі, яку відіграє Пруссія; межі Пруссії за Віденським трактатом перешко- джають здоровому державному життю».

Запитання

1. Охарактеризуйте політичні погляди Бісмарка.
2. Що Бісмарк мав на увазі під охоронною політикою?
3. Яким чином Бісмарк планує досягти єдності Німеччини?
4. Що означає вираз «залізом і кров'ю»?

Учитель пропонує учням об'єднатися в три групи і на основі документів, додаткового матеріалу скласти історичні портрети К. Кавура, Д. Мадзіні, Дж. Гарібальді.

- 1-а група. К. Кавур та його діяльність.
- 2-а група. Д. Мадзіні та його діяльність.
- 3-я група. Дж. Гарібальді та його діяльність.

Текст 1. Французький історик А. Дебидур про К. Кавура
Шевченко С. В. Новая история XIX век: 8 кл.: Контрольные и проверочные работы. — М.: АСТ, 2003. — С. 70–71.

«...Вирізняючись зовнішньою добродушністю, веселою і простою вдачею, що сприяло зростанню його популярності, Кавур був незрівнянним дипломатом, уміючи з однаковим мистецтвом формувати події або вичікувати і готувати їх, наступати або поступатися. Присутність духу ніколи не залишала його; ніхто не умів з такою швидкістю отримувати вигоду з перешкод, що траплялися на шляху, і використовувати їх на свою користь. Зухвалий і водночас обережний, у разі потреби не дуже сумлінний, Кавур зазвичай не вирізнявся особливою педантичністю. Але слід визнати, що спершу він кожного разу вдавався тільки до чесних і законних прийомів. ...Він прагнув посилено розвивати сільське господарство, промисловість і торгівлю і... вкрив країну мережею залізниць, після чого державні доходи незабаром збільшилися удвічі. Разом з тим, він переводив п'ємонтські фортеці у стан оборони, наповнював арсенали і суттєво збільшив сардинську армію, яка... незабаром перетворилася... на одну з найкраще організованих в Європі. ...Він хотів переконати європейських монархів, і особливо імператора французів, що його політика спрямована не на повалення тронів, а навпаки, на їх зміцнення, бо вона дає йому можливість стримувати революційний рух і керувати ним».

Запитання

1. Як характеризує Кавура автор?
2. Які з рис його вдачі для вас найбільш привабливі?
3. Що робив Кавур для досягнення єдності Італії?
4. Як ви вважаєте, чому Кавур багато уваги приділяв розвитку економіки?

1. Співвіднесіть терміни і визначення.

1	Аболіціонізм	а	місце, призначене для проживання корінного населення
2	гомстед	Б	рух за скасування рабства
3	резервація	в	відновлення
г	земельна ділянка у 160 акрів		

Відповідь: 1 Б; 2 Г; 3 А.

2. Співвіднесіть подію і період Громадянської війни в США.

а	Перший період війни;
Б	другий період війни.
- 1) Спроба реалізації плану «удавного оточення»;
  - 2) рейди армії Півдня на Вашингтон;
  - 3) скасування рабства;
  - 4) захоплення представниками півдня форту Самтер;
  - 5) битва при Геттісберзі;

6) «марш до моря» генерала Шермана;

7) акт про гомстеди.

Відповідь: А — 1, 2, 4, 7; Б — 3, 5, 6.

3. Дайте відповідь на питання.

1) Як ви вважаєте, чи могло існувати рабство без освоєння нових земель на заході?

2) Як ви вважаєте, яких мотивів в аболіціонізмі було більше — економічних чи моральних? Свою відповідь аргументуйте.

1864 р. — війна Пруссії та Австрії проти Данії;

- 1866 р. — війна Пруссії проти Австрії;
- 1866–1867 рр. — утворення Північнонімецького союзу;
- 1870–1871 рр. — війна Пруссії проти Франції;
- 18 січня 1871 р. — проголошення Німецької імперії.

1859 р. — франко-італо-австрійська війна;

- 1860 р. — похід «тисячі» Дж. Гарібальді;
- 1861 р. — утворення Італійського королівства;
- 1866 р. — поразка Австрії в австро-пруськo-італійській війні;
- 1870 р. — здобуття Рима королівськими військами, об'єднання Італії;
- 1871 р. — поразка Франції у франко-пруськoї війні, остаточне об'єднання Італії.

1855–1858 рр., 1859–1865 рр. — перебування при владі уряд лібералів на чолі з Г. Пальмерстоном;

• 1868–1874 рр. — перебування при владі уряд лібералів на чолі з В. Гладстоном;

• 1867 р. — Друга парламентська реформа.

1828 р. — утворення демократичної партії;

- 1854 р. — утворення республіканської партії;
- 1859 р. — повстання під проводом Дж. Брауна;
- 1861–1865 рр. — Громадянська війна;
- 20 травня 1862 р. — Акт про гомстеди;
- 1 січня 1863 р. — набрав чинності закон про скасування рабства;
- 1865 р. — ухвалено 13 поправку до Конституції США про скасування рабства;
- 1865–1877 рр. — реконструкція Півдня США.

1. Проаналізуйте сільське господарство Німеччини.

2. Проаналізуйте стан промисловості в Німеччині.

3. Як ви вважаєте, що заважало розвитку капіталізму в Німеччині?

1 К. Кавур а Проголошення королівства Італія

2 Д. Мадзіні Б Походи «червоної тисячі»

3 Дж. Гарібальді в Створення «Італійського національного суспільства»

г Лідер організації «Молода Італія»

Відповідь: 1 В; 2 Г; 3 Б.

Поясніть твердження.

1. Англія — «майстерня світу».

2. Англія — «батьківщина лібералізму».

3. Англія — «мачуха інших народів».

4. Англія — «світовий банкір».

1. Світова економічна першість Англії в 50–60-х рр. полягала у тому, що:

- а) була єдиною країною, де відбувався промисловий переворот;
- б) випереджала решту країн за технічним розвитком;
- в) англійські товари були найбільш конкурентоспроможними на світових ринках;
- г) займалася піратством;
- д) здійснювала основну частину міжнародних вантажних перевезень;
- е) за рівнем розвитку сільського господарства посідала 1 місце у світі;
- ж) перетворилася на світовий фінансовий центр.

Відповідь: б, в, д, ж.